

Oponentský posudek na diplomovou práci Lubomíra Pšenky na téma
Právní aspekty spolupráce Evropské unie se zeměmi skupiny AKT

Ve své diplomové práci se autor věnoval velmi zajímavé a aktuální otázce související se vnějšími vztahy EU jako subjektu mezinárodního práva. Problematika vztahů EU k zemím AKT je nesporně legitimním tématem pro diplomovou práci.

Formální aspekty

Práce obsahuje 51 stran čistého textu. Autor připojil kromě obsahu také seznam zkratk a seznam literatury, který podle oponenta odpovídá běžným požadavkům kladeným na tento druh vědecké práce. Práce s poznámkami pod čarou je na potřebné úrovni. Práce je psaná celkem čtivým a odborným jazykem.

Formální podmínky kladené na tento druh vědecké práce jsou splněny.

Obsah

Kromě úvodu a závěru autor členil svoji práci na pět hlavních kapitol. V první kapitole se autor snažil nastínit počátky spolupráce mezi EU a státy AKT a zdůraznil např. zájem bývalých koloniálních mocností o zachování obchodních vztahů s bývalými koloniemi. Zarážející je v této souvislosti poněkud naivní pohled autora, který je vyjádřen v lapidárním konstatování, že EU (resp. původně EHS/ES) poskytlo zemím AKT „rozsáhlé obchodní vztahy a štědrrou rozvojovou pomocí“ a že „ani tyto podstatné výhody“ nevedly k očekávanému výsledku (viz str. 8). Tento pohled zřejmě souvisí s tím, že autor neprovedl důkladnější analýzu celé právní úpravy ve světle jejího faktického dopadu. Zaměřil se hlavně na uvádění hlavních cílů a zásad příslušných dohod (např. na str. 12-14) a na úpravu institucí spolupráce (str. 14-17). Z této analýzy však nevyplývá, v čem by mohla spočívat nedůvěra států AKT (str. 35) či výhrady zemí AKT (str. 38). Autor ani nenaznačuje obsah a pozadí těchto problémů.

Druhá kapitola tedy představuje obecnou charakteristiku, zásady a institucionální úpravu smluvní úpravy. V třetí kapitole se chtěl autor věnovat politické dimenzi vztahu EU a zemí AKT a zmínil např. význam doložek o lidských právech zakomponovaných do smluvní úpravy. Je poněkud škoda, že autor k tomuto bodu neanalyzoval relevantní odbornou literaturu.

Ve čtvrté kapitole autor zohlednil tzv. „rozvojový prvek“ úpravy vztahů EU a zemí AKT. Bohužel i zde pouze naznačuje problematický vztah rozvojové politiky EU na jedné straně a společné zemědělské politiky EU na straně druhé (str. 28-29).

Za poměrně kvalitní část příspěvku lze považovat druhou část páté kapitoly o hospodářské a obchodní spolupráci EU a zemí AKT. Zatímco první část trpí nedostatkem odborné analýzy a vnímání podstatných problémů, v druhé části autor přece jenom prokázal vyšší schopnost vědeckého rozboru a odborné debaty. Zmínil (bohužel jen v poznámce pod čarou) podstatu sporů o dovozu banánů do zemí EU z pohledu WTO. Hlavně však autor v této části představil problematiku prozatímního provádění mezinárodních smluv ve světle mezinárodního a vnitrostátního práva.

Celkové hodnocení

Práce předložená Lubomírem Pšenkou trpí určitými koncepčními a obsahovými nedostatky, které jsou v tomto posudku zmíněny. Na druhé straně autor prokázal na některých místech schopnost vědecké analýzy. Vcelku jsou jako formální, tak i obsahové požadavky kladené na tento druh vědecké práce splněny. Práci předběžně hodnotím známkou dobře až velmi dobře.

Otázky

1. Diplomant by měl podrobněji vysvětlit problémy ve vztahu mezi EU a zeměmi AKT. Jaké negativní dopady může mít stávající úprava na hospodářství zemí AKT?
2. Diplomant by se měl dále vyjádřit k dosavadní aplikaci doložky o ochraně lidských práv na země EKT.

V Praze, dne 11. května 2011

Doc. Dr. iur. Harald Scheu, Ph.D.